

Sygn. akt: III U 775/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Beata Bielska
Protokolant:	sekretarz sądowy Sylwia Wójcik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 grudnia 2015r. w O.

sprawy z odwołania Z. A. (1)

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o rentę rodzinną z ubezpieczenia społecznego rolników

na skutek odwołania Z. A. (1)

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 08.10.2015r. **znak** GEN (...)

orzeka:

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Z. A. (1) w dniu 04.11.2015r. wniosła odwołanie od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 28.10.2015r., odmawiającej jej prawa do renty rodzinnej po mężu, Z. A. (2). Odwołująca podnosiła, że jest osobą bezrobotną zarejestrowaną w Powiatowym Urzędzie Pracy, ma problemy ze zdrowiem. Powołała się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 maja 2014r. w sprawie sygn. SK 61/13, zgodnie z którym art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie, w jakim uprawnienie małżonki rozwiedzionej do uzyskania renty rodzinnej uzależnia od wymogu posiadania w dniu śmierci męża prawa do alimentów z jego strony, ustalonych wyłącznie wyrokiem lub ugodą sądową, jest niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. Na tej podstawie odwołująca wywodziła, że może starać o rentę rodzinną, chociaż ona i jej mąż pozostawali w separacji.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes KRUS wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że odwołująca nie spełnia przesłanek wymaganych do nabycia prawa do renty rodzinnej po zmarłym mężu, Z. A. (2), gdyż nie udokumentowała, aby w dniu śmierci męża miała prawo do alimentów ze strony męża ustalone wyrokiem sądu lub ugodą sądową. W

związku z powyższym zdaniem Prezesa KRUS zaskarżoną decyzją prawidłowo odmówiono ubezpieczonej prawa do renty rodzinnej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Z. A. (1) i Z. A. (2) byli małżeństwem, Od 2003r. pozostawali w faktycznej separacji, nie mieszkali razem. Z. A. (1) mieszkała w miejscowości N., a jej mąż w miejscowości P., miejscowości te były od siebie położone w odległości 350 km. Z. A. (2) zmarł w dniu 29.07.2012r. Odwołująca nie utrzymywała z mężem kontaktów, mąż nie przysyłał jej pieniędzy, ani nie pomagał w żaden sposób, nigdy też nie zobowiązał się ani ustnie ani pisemnie, że będzie płacił na rzecz odwołującej alimenty lub pomagał w jakikolwiek inny sposób. Od Z. A. (2) były zasądzone na rzecz dzieci alimenty, były one jednak wypłacane przez Fundusz Alimentacyjny. Odwołująca utrzymywała się z prac dorywczych, nie miała prawa do emerytury bądź renty, ma dorosłe dzieci. Pomiędzy odwołującą a jej mężem nie była wyrokiem Sądu orzeczona separacja, odwołująca nie miała też zasądzonych od męża alimentów. Z. A. (2) nadużywał alkoholu.

Z. A. (2) prowadził gospodarstwo rolne, zmarł w dniu 29.07.2012r. W dniu 08.10.2015r. Z. A. (1) złożyła wniosek o ustalenie prawa do renty rodzinnej po mężu. Po rozpoznaniu tego wniosku Prezes KRUS zaskarżoną decyzją z dnia 28.10.2015r. odmówił jej prawa do renty rodzinnej po mężu, Z. A. (2) podnosząc niespełnienie warunków określonych w art. 70 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wobec faktu, iż odwołująca w dniu śmierci męża nie miała prawa do alimentów ze strony męża ustalonego wyrokiem sądu lub ugodą sądową.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o: odwołanie, odpowiedź na odwołanie, zeznania Z. A. (1) i całość dokumentów znajdujących się w aktach KRUS, dotyczących odwołującej.

Sąd zważył, co następuje:

Z. A. (1) kwestionowała w niniejszym postępowaniu decyzję Prezesa KRUS z dnia 28.10.2015r., odmawiającą jej prawa do renty rodzinnej po mężu, Z. A. (2), zmarłym w dniu 29.07.2012r.

W ocenie Sądu odwołanie należało oddalić.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 20.12.1998r. renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny zmarłego:

- 1) emeryta lub rencisty mającego ustalone prawo do emerytury albo renty rolniczej z ubezpieczenia;
- 2) ubezpieczonego, który w chwili śmierci spełniał warunki do uzyskania emerytury rolniczej lub renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy; przyjmuje się, że był on całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym.

Przepis art. 29 ust. 2 pkt 3 w/w ustawy stanowi natomiast, że do renty rodzinnej są uprawnieni małżonek (wdowa, wdowiec) - jeżeli spełniają warunki do uzyskania takiej renty w myśl przepisów emerytalnych.

W niniejszej sprawie dla oceny zasadności odwołania zastosowanie mają więc przepisy ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z art. 70 ust. 1 tej ustawy wdowa ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli:

1. w chwili śmierci męża osiągnęła wiek 50 lat lub była niezdolna do pracy albo
2. wychowuje co najmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwa uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym mężu, które nie osiągnęło 16 lat, a jeżeli kształci się w szkole - 18 lat życia, lub jeżeli sprawuje pieczę nad dzieckiem całkowicie niezdolnym do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolnym do pracy, uprawnionym do renty rodzinnej.

Z przepisu art. 70 ust. 2 wynika zaś, że prawo do renty rodzinnej nabywa również wdowa, która osiągnęła wiek 50 lat lub stała się niezdolna do pracy po śmierci męża, nie później jednak niż w ciągu 5 lat od jego śmierci lub od zaprzestania wychowywania osób wymienionych w ust. 1 pkt 2. Małżonka rozwiedziona lub wdowa, która do dnia śmierci męża nie pozostawała z nim we wspólności małżeńskiej, ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli oprócz spełnienia warunków określonych w ust. 1 lub 2 miała w dniu śmierci męża prawo do alimentów z jego strony ustalone wyrokiem lub ugodą sądową (art. 70 ust. 3).

Z. A. (1) urodziła się w dniu (...), a tym samym w dacie śmierci męża ukończyła 54 lata. Przyznanie jej prawa do renty rodzinnej było więc uzależnione od spełnienia przesłanki określonej w art. 70 ust. 3 ww. ustawy, przy czym należało odnieść się do powoływanego przez odwołującą wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 maja 2014 r. w sprawie sygn. SK 61/13.

Organ rentowy wywodził, że odwołująca nie udokumentowała, że w dniu śmierci męża miała prawo do alimentów ze strony męża ustalone wyrokiem sądu lub ugodą sądową, w związku z tym nie zostały spełnione przesłanki określone w tym przepisie.

Zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 maja 2014r., wydanym w sprawie sygn. SK 61/13, art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie, w jakim uprawnienie małżonki rozwiedziona do uzyskania renty rodzinnej uzależnia od wymogu posiadania w dniu śmierci męża prawa do alimentów z jego strony, ustalonych wyłącznie wyrokiem lub ugodą sądową, jest niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że rentę rodzinną powinna otrzymać osoba, której prawo do alimentów przysługiwało, niezależnie od tego, czy obowiązek alimentacyjny byłego małżonka został potwierdzony przez sąd ugodą lub wyrokiem, czy był on dobrowolnie realizowany do momentu śmierci zobowiązanego.

W świetle w/w wyroku Trybunału Konstytucyjnego odwołująca miałaby prawo do renty rodzinnej wówczas, jeżeli mąż przed śmiercią przyczyniałby się – dobrowolnie lub na skutek ugody sądowej lub wyroku Sądu – do jej utrzymania. Sąd miał również na uwadze, iż podstawowym warunkiem nabycia prawa do renty rodzinnej była i jest przede wszystkim "utrata żywiciela", którego śmierć - bez ustalenia prawa do renty rodzinnej - groziłaby członkowi rodziny, "utrzymywanemu" przez tego głównego żywiciela (do dnia jego śmierci), utratą podstawowych źródeł utrzymania i niedostatkiem, tj. brakiem niezbędnych środków na zaspokojenie jego podstawowych potrzeb życiowych, które zaspakaja ("przejmuje") renta rodzinna z ubezpieczenia społecznego zmarłego żywiciela (wyrok SN z dnia 4 czerwca 2013r., I UK 18/13, OSNP 2014/3/46).

Zdaniem Sądu Z. A. (1), nie spełnia przesłanek do przyznania prawa do renty rodzinnej, także w świetle w/w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13 maja 2014r.

Z. A. (1) przyznała, że w dacie śmierci męża nie pozostawała z nim we wspólności, gdyż pozostawała w faktycznej separacji. Przyznała też, że nie prowadziła wspólnie z nim gospodarstwa domowego, nie istniała pomiędzy nimi wspólność finansowa, nie mieszkali razem i nie utrzymywali kontaktów a mąż nadużywał alkoholu. Z. A. (1) mieszkała w miejscowości N., a jej mąż w położonej od N. o 350 km miejscowości P.. Odwołująca zeznała, iż nie miała zasądzonych od męża alimentów, ani wyrokiem, ani ugodą sądową, mąż przed śmiercią nie przyczyniał się też w żaden sposób do jej utrzymania, nigdy też nie zobowiązywał się dobrowolnie, że będzie dawał jej jakiegokolwiek wsparcie finansowe. Z zeznań odwołującej jednoznacznie wynika, iż utrzymywała się samodzielnie a mąż nie wspierał jej w żaden sposób, ani finansowo, ani moralnie. W tej sytuacji śmierć męża nie spowodowała więc utraty przez odwołującą podstawowych źródeł utrzymania.

W tych okolicznościach uznać należało, iż nie zostały spełnione przesłanki z art.70 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i dlatego odwołującej nie przysługuje prawo do renty rodzinnej po mężu, Z. A. (2).

Odwołująca ma dorosłe dzieci. Ponieważ wg oświadczenia odwołującej są one zdrowe, są dorosłe i nie uczą się, Sąd uznał, iż nie muszą być one zainteresowanymi w niniejszej sprawie, gdyż prawo do renty rodzinnej przysługuje tylko dzieciom uczącym się lub niezdolnym do pracy. W tej sytuacji wynik niniejszego postępowania nie wpływa na prawa i obowiązki dzieci odwołującej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie z powodu braku podstaw do jego uwzględnienia.